

پوهنتون سلام

پوحنی شریات و قانون

پروگرام ماستری تفسیر و حدیث

دولت جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

ریاست پوهنتون های خصوصی

ملائكة در روشنی قرآن کریم و رد شبهات منکرین و مستشرقین (پایان نامه ماستری)

محصل : محمد شفیع (حماس)

استاد رهنما: پوهاند دکتور محمد اسماعیل (لیب بلخی)

سال : ۱۳۹۸ هـ ش - ۱۴۴۰ هـ ق

پوهنتون سلام
پوځنځي شرعيات و قانون
پروگرام ماستري تفسير و حديث

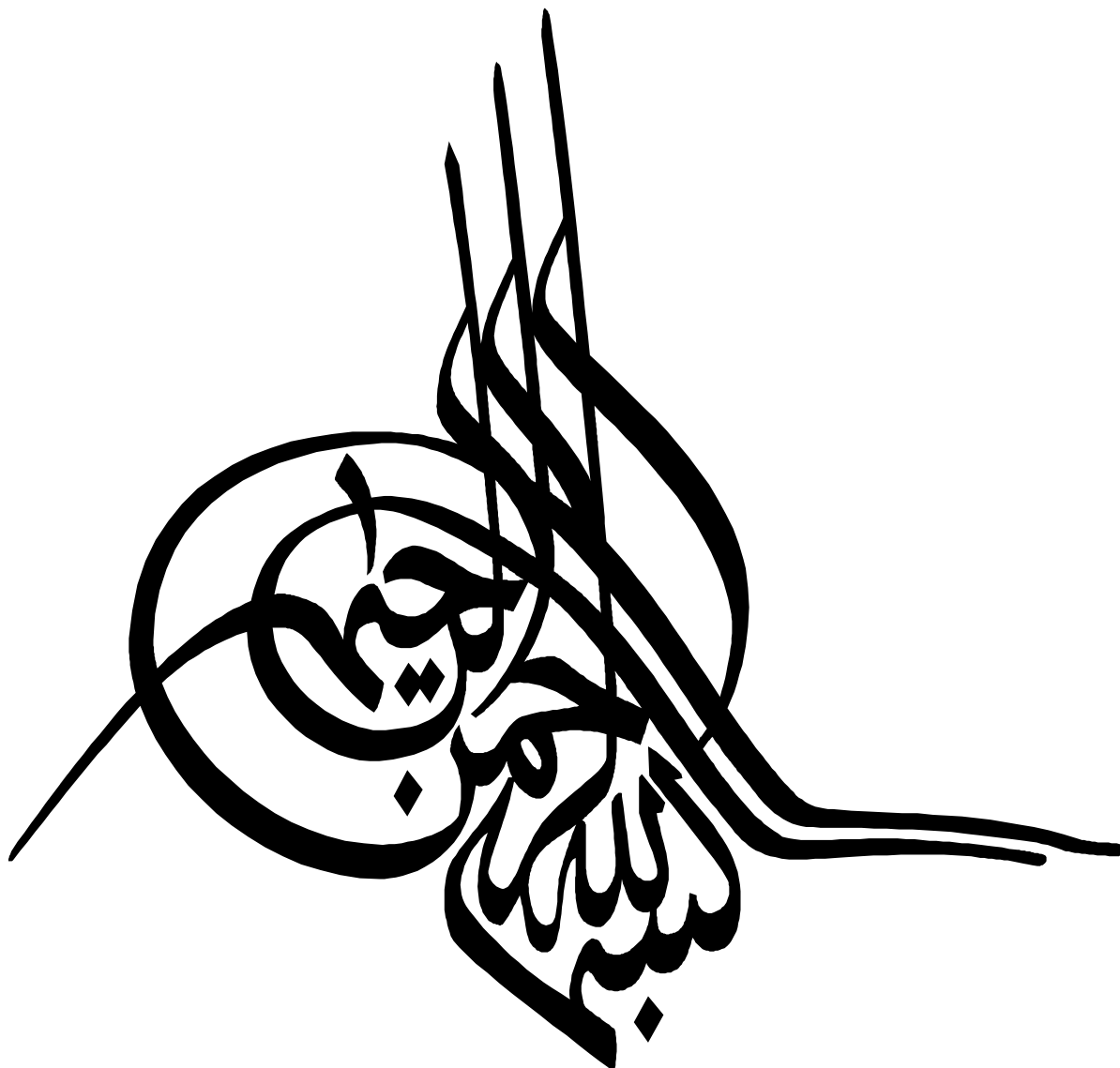
دولت جمهوري اسلامي افغانستان
وزارت تحصيلات عالي
رياست پوهنتون هاي خصوصي

ملائكة در روشنی قرآن کریم و رد شبهات منکرین و مستشرقین (پایان نامه ماستري)

محصل : محمد شفيع (حماس)

استاد رهنما: پوهاند دكتور محمد اسماعيل (لبيب بلخي)

سال : ۱۳۹۸ هـ ش - ۱۴۴۰ هـ

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

دیارتمنت تفسیر و حدیث

بورد ماستری

تصدیق نامه

محترم محمد شفیع ولد محمد اسلم ID: نمبر SH-MST-97-346 محصل دور چهارم تفسیر و حدیث که رساله ماستری خویش را زیر عنوان: ملانکه در روشنی قرآن و رد شبهات منکرین و مستشرقین به روز دوشنبه تاریخ ۲۷ / ۱۱ / ۱۳۹۹ هـ ش موفقانه دفاع نمود، و به اساس بررسی هیات تحکیم مستحق د ۸۸ (نمره په عدد) هشتاد و هشت (نمره په حروفو) گردید.

موفقیت شان را از الله متعال خواهانیم.

اعضای هیات تحکیم:

ردیف	نام استاد	عضویت	امضاء
۱	استاد شکرالله مخلص	عضو هیات	
۲	دکتور محمد مزمل اسلامی	عضو هیات	
۳	دکتور محمد اسماعیل لیبیب بلخی	استاد رهنما و رئیس جلسه دفاع	

..... معاون علمی

..... امر بورد ماستری

خلاصه بحث:

این پایان نامه شامل بحث روی مسئله "ملائکه در روشنی قرآن کریم و رد شبهات منکرین و مستشرقین" می باشد، بدون شک که ایمان به آخرت به ویژه فرشتگان یکی از اعتقادات اساسی اهل ایمان است و این باورمندی در دل مسلمانان شجاعتی بی نظیر، اشتیاقی شگفت به بهشت و بی اعتنایی به زندگی ایجاد می کند، خدمات ارزنده فرشتگان در آخرت جلو دیدگان شان مجسم و بهشت با تمام نعمت هایش برایشان نمایان میشود. ایمان به فرشتگان از منظر قرآن کریم و احادیث نبوی به کرات و مرات تأیید شده و یکی از ارکان دین مبین اسلام میباشد. در بخش نخست این پایان در مورد ایمان به فرشتگان، جایگاه فرشتگان از دیدگاه قرآن کریم، و مسائل مربوط به آن به تفصیل بحث شده است، در بخش دیگری از این اثر در مورد شبهات منکرین، و رد شبهات آنان به تفصیل نیز صحبت گردیده است، در لابلاي این پایان نامه به برخی از مسائل مهم دیگر که بستگی به باورمندی به فرشتگان، دیدگاه خاورشناسان دارد نیز صحبت شد.

درین تحقیق سه سوال اصلی وجود داشت که از مجرای تجزیه و تحلیل کتب و اطلاعات در پاسخ به هریک از سوالات چنین به دست آمد: در پاسخ به سوال اول که فرشتگان چه گونه مخلوقات هستند؟ دیگر آنکه متشرقین که ها اند؟ و پاسخ منکرین فرشتگان از دیدگاه قرآن و کتب سماوی چیست؟ تحقیق پیرامون این موضوع به شکل تفصیلی راجع به هر سه سوالیکه از قبل طرح گردیده بود ارایه گردید. همانگونه که فرشتگان مخلوقات معصوم اند که مطابق اوامر پروردگار وظیفه محوله خویش را به وجه احسن ادا می نمایند. خاورشناسان کسانی اند که راجع به شرق زمین و مسائل مربوط به شرق مطالعه نموده و بعضی اوقات به ضد مسلمانان از داشته های علمی شان استفاده می نمایند.

بدین منظور پایان نامه هذا، همه مسائل مربوط به فرشتگان را که در قرآن به آن مستقیماً و یا اشاره هرچند دور شده است، به مو شگافی و تحقیق پرداخته تا رهنمای خوبی برای مسلمانان این مرزوبوم قرار گیرد، از سوی دیگر به رد شبهات خاورشناسان پرداخته تا زمینه ساز اعتماد علمی اهل علم قرار بگیرد و همه مردم از فیض قرآن کریم در زندگی دنیوی و اخروی بهرمنند گردند، که رهگشای خوبی برای همگان است.

واژه گان کلیدی: فرشتگان، مستشرقین، شبهات، آخرت

فهرست عناوین

عنوان	صفحه
اهداء.....	أ.....
شکر و تقدیر.....	ب.....
خلاصه بحث.....	ج.....
مقدمه-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
اهمیت موضوع-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
هدف تحقیق-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
سوالات تحقیق-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
سبب انتخاب موضوع:-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
پیشینه تحقیق-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
نوآوری تحقیق-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مشکلات تحقیق-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
روش تحقیق-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
نحوه نگارش:-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
فصل اول-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مفاهیم کلی-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
پیشگفتار-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل اول

مفاهیم کلی

مبحث اول-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
ذکر ملائکه در قرآن کریم-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
تمهید-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب اول: منزلت و جایگاه ملائکه در قرآن کریم-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب دوم: نامهای ملائکه در قرآن کریم-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب سوم: آفرینش ملائکه در قرآن کریم-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب چهارم: توانایهای ملائکه در قرآن کریم-----	ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب پنجم: برخی خصوصیات فزیکیه ملائکه ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مبحث دوم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب اول: وحی بر انبیاء علیه السلام ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب دوم: قبض ارواح ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب سوم: نوشتن اعمال انسانها ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب چهارم: حفاظت انسان از آفت ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب پنجم: حمل عرش، نگهبانان جنت و جهنم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب ششم: ذکر الله متعال و استغفار و دعا برای مؤمنان ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب هفتم: حمایت از پیامبران صلی الله علیه وسلم و نزول عذاب بر مخالفان آنها ----- ERROR!

BOOKMARK NOT DEFINED.

مبحث سوم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب اول: ثمره ایمان به ملائکه در قرآن کریم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب دوم: صفات خلقی ملائکه در قرآن کریم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب سوم: صفات خلقی ملائکه در قرآن کریم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب چهارم: احترام فرشتگان در قرآن کریم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل دوم

رد شبهات منکرین ملائکه

مبحث اول ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
رد شبهات مشرکین ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب اول: رد شبهه مونث بودن ملائکه در قرآن کریم --- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب دوم: رد شبهه پیامبر بودن ملائکه در قرآن کریم --- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب سوم: رد شبهه ثبوت نسب ملائکه در قرآن کریم --- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب چهارم: رد شبهه درگیری با ملائکه در قرآن کریم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مطلب پنجم: رد شبهه الوهیت ملائکه در قرآن کریم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
مبحث دوم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
رد شبهات یهود ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب اول: رد شبه دشمنی با جبرئیل ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب دوم: رد شبه صدور معاصی از ملائکه ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب سوم: رد شبه ملائکه بودن ابلیس ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب چهارم: رد شبه شباهت خلقی ملائکه با انسان ---- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فصل سوم

مستشرقین و رد شبهات پیرامون ملائکه

مبحث اول ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

شناخت مستشرقین (خاور شناسان) و تاریخچه استشراق ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب اول: تعریف مستشرقین (استشراق "خاورشناسی") ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب دوم: آغاز استشراق ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب سوم: اهداف استشراق ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مبحث دوم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مستشرقین و رد شبهات آنان پیرامون ملائکه ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب اول: رد شبه وجود فرشتگان ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب دوم: رد شبه حمایت فزیکي فرشتگان از انسان --- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب سوم: رد شبه حمایت معنوی از انسان ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب چهارم: رد شبه حضور ملائکه در جنگها ونصر مؤمنین ----- ERROR! BOOKMARK NOT

DEFINED.

مطلب پنجم: رد شبه نورانی بودن ملائکه ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب ششم: رد شبه پرواز کردن ملائکه به عالم بالا ---- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب هفتم: رد شبه دمیدن صور توسط ملائکه ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مبحث سوم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

رد شبه وظیفوی ملائکه در آخرت ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب اول : رد شبه بر حمله العرش ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مبحث چهارم ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

فرشتگان از منظر تورات وانجیل ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب اول: وظیفه فرشتگان در تورات ----- ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

مطلب دوم: وظیفه فرشتگان در انجیل-----**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

مطلب سوم: فرشتگان از منظر صابئین-----**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

نتیجه گیری-----6

پیشنهادهات-----7

فهرست احادیث-----**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

فهرست اعلام-----**ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.**

فهرست منابع و مآخذ-----8

نتیجه گیری

اسلام در مرحله عمل و عقیده وظایفی قرار داده و پایه آن را بر ایمان به خدا و تقویت روح فضیلت و انسانیت بنا نهاده است. تعالیم اسلام در این زمینه بقدری دقیق و هماهنگ با فطرت انسان است که اگر به آن عمل شود، و معاشرت‌ها رنگ انسانی الهی به خود می گیرد، سیمای زندگی عوض میشود، پیامد نیکو در دنیا و آخرت نصیب شده و رضامندی پروردگار که بزرگترین هدف یک مسلمان است دست میدهد. این تعالیم اسلامی عبارت از ایمان به خدا، ایمان به آخرت، ایمان به فرشتگان، خلاصه آنکه باورمندی به حساب و کتاب، تمایل به نیکوکاران و دوری از بدکاران، انتظار قیام قیامت، همه باعث بستگی به باورمندی غیبی دارد، من جمله وظایف فرشتگان چنانچه در این اثر به تفصیل تذکر رفت.

در این پایان نامه به تفصیل پیرامون ایمان به فرشتگان، وظایف فرشتگان، اهمیت ایمان به فرشتگان، دفع شبهات مستشرقین، و صدها مسائل دیگری در مورد فرشتگان با ارایه شواهد از قرآن کریم، احادیث نبوی و علوم معاصر پرداختیم.

بدین منظور فشرده آنچه در این پایان نامه تذکر رفته است قرار ذیل می باشد:

1. واژه ملائکه یکی از واژگان تاریخی بوده که از دیر زمان کاربرد داشته است.
 2. ادیان سماوی با درنظر داشت اختلاف دیدگاه ها پیرامون چگونگی فرشتگان همگان به وجود فرشتگان باورمند هستند.
 3. ایمان به فرشتگان یکی از ارکان دین مبین اسلام بوده که بدون آن ایمان کامل نیست.
 4. مستشرقین کسانی هستند که پیرامون فرهنگ و تمدن کشورهای شرقی مطالعه می نمایند.
 5. از جمله فرشتگان چهار فرشته مقرب اند که جایگاه رفیع و وظایف عمده دنیوی و اخروی را ایفا می نمایند که ذکر آنان بارها در قرآن کریم تذکر رفته است.
 6. فرشتگان بندگان فرمانبرداری هستند که مطابق اوامر الله عمل نموده و هرگز نافرمانی وی نمی کنند.
 7. خاورشناسان در کل با برخی از دیدگاه های قرآنی پیرامون مسائل غیبی موافق نبوده و شبهات را بخاطر بی باوری مردم نیز مطرح مینمایند من جمله پیرامون آفرینش و وظایف فرشتگان.
 8. با آنکه مشرکین به وجود فرشتگان یقین کامل داشتند اما آنان را دختران الله جل جلاله می دانستند.
- بدین منظور می توان نوشت که صحبت در مورد مسائل مربوط به فرشتگان بسا ارزشمند و با اهمیت است زیرا، اندیشه و نحوه زندگی انسان را بسمت واقعیت های زندگی فنا پذیر سوق داده و از ارزش زندگی اخروی آگاه ساخته و انسان را شیفته و دل‌باخته داشته های بهشت من جمله فرشتگان میدارد.

پیشنهادات

در پایان این پایان نامه که حاوی پیشنهادات ضروری در مورد ایمان به فرشتگان، و اهمیت ایمان به آنان می باشد، به خواننده گرامی تقدیم می گردد. این پیشنهادات از نقطه نظر تربیتی کم اهمیت تر از ضروریات زندگی دنیوی نیست. سخن از بندگان مطیع الله همچون فرشتگان بینش نیکو به امت اسلامی جهت تربیت سالم دست میدهد، از آنجا که اعمال یومیه انسانی زیر نظر فرشتگان صورت میگیرد پس زندگی را بر اساس اعمال نیکو که توسط فرشته سمت راست تحریر میشود آراسته بداریم.

بدین وسیله پیشنهادات قرار ذیل است:

1. توجه جدی مربیان عزیز جهت آگاهی رسانی در امور غیبی به ویژه فرشتگان.
 2. آشناسازی نسل نوین به داشته های قرآنی و احادیث نبوی که رهگشای خوبی جهت بهتر سازی زندگی دنیوی و اخروی انسانها میگردد.
 3. مسئولیت پذیری، علماء، مربیان، بزرگان و افراد با نفوذ جامعه در قبال تربیت سالم افراد و روی آوری به حلقات درسی اسلامی جهت تذکیه روحی.
 4. تمسک به آئین اسلامی، تشریح و تفصیل آیات و احادیث مربوط به عالم غیب.
 5. صحبت روی ویژگی های بهشت و بهشتیان، ترس از دوزخ و کناره گیری از اعمال دوزخیان.
 6. پابندی به عبادات، هم گام با باورمندی اسلامی بهترین وسیله و آسایش قلبی است.
 7. اجتناب از ایجاد شک و شبهه پیرامون وجود فرشتگان در عالم حیات و عالم قیامت.
 8. اجتناب از شایعه پراگنی پیرامون وظایف فرشتگان در دنیا و آخرت.
- بدین وسیله خدمت شما عزیزان! پیشنهاد میگردد که موارد بالا را به دقت مطالعه نموده و طرز العمل یومیه خویش جهت بهبودی زندگی دنیا و آسایش در بهشت داشته باشید.

فهرست منابع و مآخذ

قرآن کریم

1. ابراهيم، مصطفى، احمد الزيات، حامد عبدالقادر، محمد النجار، المعجم الوسيط، انتشارات دار الدعوة، 2008م
2. ابن فارس، أحمد بن فارس بن زكرياء القزويني الرازي، أبو الحسين، معجم مقاييس اللغة، ناشر دار الفكر، سال نشر 1399هـ - 1979م.
3. ابن كثير، أبو الفداء إسماعيل بن عمر بن كثير القرشي البصري ثم الدمشقي، تفسير القرآن العظيم، - ابن كثير، ناشر، دار طيبة للنشر والتوزيع سال نشر 1999م
4. ابن كثير، أبو الفداء إسماعيل بن عمر بن كثير القرشي الدمشقي، البداية النهاية، دار المعرفة للطباعة والنشر والتوزيع بيروت - لبنان، سال نشر: 1976م
5. ابن حبان، محمد بن حبان بن أحمد بن حبان بن معاذ بن مَعْبَد، التميمي، أبو حاتم، الدارمي، البُستي، صحيح ابن حبان، مؤسسة الرسالة، بيروت، سال نشر 1988م
6. ابن تيميه، شيخ الإسلام أحمد بن عبد الحليم ابن تيمية الحراني، مجموع الفتاوى، دار ركاتر للنشر والتوزيع، الكويت، 1999م
7. ابن فارس، أحمد بن فارس بن زكرياء القزويني الرازي، أبو الحسين، مقاييس اللغة، ناشر دار الفكر، سال نشر 1979.
8. ابن منظور، أبو الفضل، جمال الدين ابن منظور الأنصاري الرويفعي الإفريقي، لسان العرب، محمد بن مكرم بن علي، ناشر دار صادر - بيروت سال نشر 1414هـ
9. احمد عبدالواحد، الوحي والملائكة في اليهودية والمسيحية والا سلام، ناشر: مكتبة وهبه، - القاهرة، سال نشر: 1978م
10. اسنكندرلو، محمد جواد، مستشرقان و تاريخگذارى قرآن، ناشر پژوهشهای تفسير و علوم قران، سال نشر 1387هـ
11. استانبولى، أبو الفداء إسماعيل حقى بن مصطفى الإستانبولي الحنفى الخلوتى، المولى أبو الفداء، روح البيان، ناشر دار الفكر، بيروت، سال نشر 2002م
12. اشقر، عمر سليمان اشقر العتيبي، رسالت رسول، ناشر: دار القلم - الكويت، سال نشر: 1981م
13. اشقر، عمر سليمان اشقر، سايت عقيدہ اهل سنت جماعت [www. Aqeedah.com](http://www.Aqeedah.com)

14. اشقر، عمر بن سليمان بن عبد الله الأشقر العتيبي، عالم الملائكة الأبرار، ناشر: مكتبة الفلاح، الكويت، سال نشر: 1083م
15. أندلسي، أبو حيان محمد بن يوسف بن علي بن حيان أثير الدين، البحر المحيط في التفسير ناشر دار الفكر - بيروت، سال نشر 1420 هـ
16. انورشاه، محمد أنور شاه بن معظم شاه الكشميري الهندي ثم الديوبندي، فيض الباري، ناشر: دار الكتب العلمية بيروت - لبنان، سال نشر 2005م
17. آلوسي، سيد محمود، روح المعاني في تفسير القرآن العظيم والسبع المثاني، ناشر، دار الكتب العلمية - بيروت سال نشر 1415 هـ ق
18. آل عقده، أبو عاصم هشام بن عبد القادر بن محمد آل عقده، مختصر معارج القبول، مكتبة الكوثر - الرياض، سال نشر 1418 هـ ق
19. الباني، أبو عبد الرحمن محمد ناصر الدين، بن الحاج نوح بن نجاتي بن آدم، الأشقودري الألباني، صحيح الجامع الصغير وزياداته، ناشر المكتب الاسلامي، بدون تاريخ.
20. بغوي، أبو محمد حسين بن مسعود، معالم التنزيل في تفسير القرآن، تفسير بغوي، سال نشر 1320ق
21. بخاري، محمد بن اسماعيل البخاري، صحيح البخاري، ناشر، دار الفكر بيروت سال نشر 1999م
22. بيضاوي، ناصر الدين أبو سعيد عبد الله بن عمر بن محمد الشيرازي البيضاوي، أنوار التنزيل وأسرار التأويل، ناشر، دار إحياء التراث العربي - بيروت، سال نشر 1418 هـ
23. بيهقي، أحمد بن الحسين بن علي بن موسى الخُسْرُو جردى الخراساني، أبو بكر البيهقي، دلائل النبوة ومعرفة أحوال صاحب الشريعة، ناشر: دار الكتب العلمية - بيروت، سال نشر: 1405 هـ
24. بدر، عبدالرازق بن عبد المحسن البدر، شيخ عبدالرحمن بن سعدى وجهوده في توضيح العقيدة، ناشر: مكتبة الرشد، - رياض، سال نشر: 1998م
25. بهي، محمد البهي، المبشرون والمستشرقون في موقفهم من الإسلام، ناشر: دار المعلم، بيروت، سال نشر: 2008م
26. ترمذي، محمد بن عيسى بن سَوْرَة بن موسى بن الضحاک، سنن الترمذي، ناشر مصطفى البابي الحلبي - مصر سال نشر 1975م

27. تونسي، محمد الطاهر بن محمد بن محمد الطاهر بن عا شور التونسي، التحرير والتنوير، ناشر الدار التونسية للنشر - تونس، سال نشر 1984 هـ
28. تويجري، حمود بن عبد الله بن حمود بن عبد الرحمن التويجري، عقيدة أهل الإيمان في خلق آدم على صورة الرحمن، ناشر: دار اللواء للنشر والتوزيع، الرياض - المملكة العربية السعودية، سال نشر 1409 هـ
29. تكوين
30. جزءاثرى، جابر بن موسى بن عبد القادر بن جابر أبو بكر الجزءاثرى، أيسر التفاسير لكلام العلي الكبير، ناشر مكتبة العلوم و الحكم، سال نشر 2003 م
31. جليند، محمد السيد الجليند، الاستشراق والتبشير، دار قباء للطباعة والنشر والتوزيع، بدون تاريخ
32. جواد علي، تاريخ العرب في الاسلام، ناشر: دار الساقى، سال نشر: 2001 م
33. حاكم، أبو عبد الله الحاكم محمد بن عبد الله بن محمد بن حمدويه بن نعيم بن الحكم ضبى طهماني، نيسابوري، المستدرک على الصحيحين، دار الكتب العلمية - بيروت، سال نشر 1990 م
34. حموى، أحمد بن محمد بن علي الفيومي ثم الحموى، أبو العباس، المصباح المنير في غريب الشرح الكبير، ناشر المكتبة العلمية - بيروت، سال نشر 2004 م
35. حلبو سي، شافعي جمعه حمادى الحلبو سي، شبهات من انكر ملائكة القبر و الرد عليها، ناشر: الوكالة، سال نشر: 2010 م
36. خازن، علاء الدين علي بن محمد بن إبراهيم بن عمر الشىحى أبو الحسن، مشهور به خازن، تفسير الخازن، لباب التأويل في معاني التنزيل ناشر دار الكتب العلمية - بيروت، سال نشر 1415 هـ
37. خرم دل، مصطفى، تفسير نور، ناشر چاپ اول احسان، سال نشر، 1388 هـ ش.
38. خطابی، أبو سليمان حمد بن محمد بن إبراهيم بن الخطاب البستى المعروف بالخطابى، بيان اعجاز القرآن، ناشر: دار المعارف بمصر، سال نشر 1976 م
39. خليل، المستشرقون والسيرة النبوية، ناشر: دار ابن كثير للطباعة والنشر والتوزيع - دمشق، بيروت، سال نشر 1426 هـ
40. ديوبندى، محمد شفيع، مترجم، محمد يو سف حسين پور، تفسير معارف القرآن، ناشر شيخ الاسلام احمد، سال نشر 1385 هـ
41. دهلوى، شاه ولي الله دهلوى، حجه الله البالغه، مترجم محمد يو سف حسين پور، سايت عقيدة

42. رازی، أبو عبد الله محمد بن عمر بن الحسن بن الحسين التيمي، مفاتيح الغيب = التفسير الكبير، ناشر، دار إحياء التراث العربي - بيروت سال نشر 1420 هـ
43. رازی، زين الدين أبو عبد الله محمد بن أبي بكر بن عبد القادر الحنفی الرازی، مختار الصحاح، انتشارات المكتبة العصرية - بيروت سال نشر 1999م
44. راغب، أصفهانی أبو القاسم الحسين بن محمد مشهور به راغب، المفردات فی غريب القرآن، ناشر دار القلم، دمشق بيروت، سال نشر 1412 هـ
45. رودی بارت، الدراسات العربيه و الاسلاميه فی الجامعات المانيه، مترجم، مصطفى ماهر، ناشر: دار الكتب العربی، 2004م
46. زبيدي، محمد بن محمد بن عبد الرزاق الحسيني، أبو الفيض، الملقب بمرتضى، تاج العروس من جواهر القاموس، ناشر دار الهداية، سال نشر 2002م
47. زقزوق، محمود حمدي، الاستشراق و الخلفيه الفكرية للصراع الحضاري، ناشر: دار القلم، سال نشر: 2004م
48. زمانی، محمد حسين، شرقشناسی و اسلام شناسی غربیان، ناشر مؤسسه بوستان كتاب، سال نشر 1385
49. زمخشری، أبو القاسم محمود بن عمرو بن أحمد، الزمخشري جار الله، الكشف عن حقائق غوامض التنزيل ناشر، دار الكتاب العربي - بيروت، سال نشر 1407 هـ
50. سجستاني، ابو داود سليمان بن الشعث، سنن ابی داود، نشر دار الكتب عربی بيروت 2002م
51. سعدی، عبد الرحمن بن ناصر بن عبد الله، تيسير الكريم الرحمن فی تفسير كلام المنان، ناشر مؤسسه الرساله، سال نشر 2000م
52. سعيد، ادوارد، الاستشراق، ناشر: مؤسسه الابحاث العربيه - بيروت، سال نشر 1984م
53. سعدی، إسحاق بن عبد الله السعدي، دراسات فی تميز الأمة الإسلامية وموقف المستشرقين منه، ناشر: وزارة الأوقاف والشؤون الإسلامية، قطر، سال نشر 2013م
54. سباعی، مصطفى بن حسنى السباعی، الاستشراق والمُستشرقون ما لهم وما عليهم، دار الوراق للنشر والتوزيع - المكتب الإسلامي، بدون ترايح
55. سليمانی، عبدالرحيم، كتاب مقدس، قم: انجمن معارف اسلامی، بهار 1378ش
56. سحيمي، صالح بن سعد سحيمي، اصول عقايد اهل سنت در پرتو كتاب و سنت، ناشر: سايت عقیده

57. سيد قطب، في ظلال القرآن، ناشر دار الشروق ، بيروت - لبنان، سال نشر 1985م.
58. سيوطي، جلال الدين محمد بن أحمد المحلي، وجلال الدين عبد الرحمن بن أبي بكر، تفسير الجلالين، ناشر دار الحديث - القاهرة، سال نشر 2002م
59. سيوطي، عبد الرحمن بن أبي بكر، جلال الدين السيوطي، الدر المنثور، ناشر، دار الفكر - بيروت سال نشر 1998م.
60. سيوطي، عبد الرحمن بن أبي بكر، جلال الدين السيوطي، الحبانك في اخبار الملائك، ناشر: دار الفكر - بيروت، سال نشر
61. سفر
62. سفر خروج
63. شرقاوى، محمود عبدالله الشرقاوى ، الكنز المرصود فى فضائح التلمود، 2004م.
64. شنقيطي، محمد الأمين بن محمد المختار بن عبد القادر الجكني، أضواء البيان فى إيضاح القرآن بالقرآن، دار الفكر للطباعة و النشر و التوزيع، سال نشر: 1999م
65. شوكانى، محمد بن على بن محمد بن عبد الله الشوكانى اليمنى ، فتح القدير، ناشر، دار ابن كثير، دار الكلم الطيب -دمشق، بيروت سال نشر 1414 هـ
66. شعراوى، محمد متولى الشعراوى، تفسير الشعراوى، - الخواطر، ناشر مطابع اخبار اليوم، بدون تاريخ
67. شيباني، ابو عبدالله احمد بن محمد بن حنبل بن هلال بن اسد الشيباني مسند احمد بن حنبل، نشر عالم الكتب بيروت ط1338
68. شهود، على بن نايف الشهود، الايمان بالملائكة و بيان صفاتهم، ناشر دار المعمور، سال نشر 1430هـ - 2009م
69. صابونى محمد على ، صفوة التفاسير، ناشر دار الصابونى ، القاهرة سال نشر، 1417 هـ — 1997م
70. صالحى، صدر الدين أبو الحسن على بن علاء الدين الدمشقى الصالحى، شرح عقيدة طحاويه
71. صغير، محمد حسين، المستشرقون و الدراسات القرآنية، قم، مركز النشر لمكتب الاعلام الاسلامى، ١٤١٣ هـ،
72. طباطبائى، مصطفى حسيني طباطبائى، نقد آثار خاورشناسان

73. طبری، محمد بن جریر بن یزید بن کثیر بن غالب الآملی، أبو جعفر، جامع البیان فی تأویل القرآن، ناشر مؤسسه الرساله، سال نشر 2000 م
74. عطا، عوض عبد الهادی العطا، الجهاد بین عقیده المسلمین وشبه المستشرقین، ناشر: الجامعة الاسلامیة بالمدينة المنورة، سال نشر: 1985هـ
75. عبرانیان
76. علی، شاهین علی، دراسات فی الاستشراق ورد شبه المستشرقین حول الإسلام، بدون تاریخ، فصلنامه علمی پژوهشی اندیشه نوین دینی، سال چهارم، شماره دوازدهم، بهار 1387
77. فوزان، صالح بن فوزان الفوزان، ایمان به فرشتگان و تأثیر آن در زندگی امت اسلام، مترجم: اسحاق دبیری، بدون تاریخ،
79. قاسم، عبد الملک بن محمد القاسم، يوم فی بیت الرسول، ناشر: دار القاسم، سال نشر 2008م
80. قاسمی، محمد جمال الدین بن محمد سعید بن قاسم الحلاق القاسمی، محاسن التأویل، ناشر: دار الکتب العلمیه - بیروت، سال نشر 1418هـ
81. قشمی، احمد بازماندگان قشمی، ملائکه الرحمن ، سایت عقیده اهل سنت و جماعت. WWW.Aqeedah.com
82. فروغ، مصطفی خالد و عمر فروخ، التبشیر و الاستعمار، ناشر: دار النهضة - بیروت، سال نشر 1957م
83. قرطبی، أبو عبد الله محمد بن أحمد بن أبی بکر بن فرح الأنصاری الخزرجی شمس الدین، الجامع لأحكام القرآن = تفسیر القرطبی، دار الکتب المصریة - القاهرة سال نشر 1964م
84. قزوینی، محمد با یزید ابو عبدالله، سنن ابن ماجه، نشر دار المعرفه بیروت، سال نشر 2002م
85. لوقا
86. ماسیه، هنری ماسیه، الاسلام، مترجم بهیج شعبان، ناشر: منشورات عویدات، - بیروت سال نشر 1960م
87. مبارکفوری، صفی الرحمن المبارکفوری، الرحیم المختوم، ناشر: دار الهلال - بیروت، سال نشر: 2004م
88. مجموعه از نویسندگان، الموسوعة العقدیة، محل دریافت مکتبه الشامله، سال برداشت: 1433
89. مجموعه از نویسندگان، وزارة الأوقاف والشئون الإسلامیة ، الكويت، الموسوعة الفقهیة الكويتیة، ناشر ، دارالسلاسل - الكويت، سال نشر 1427 هـ

90. مجموعه از نویسندگان، الموسوعة الميسرة في الأديان والمذاهب والأحزاب المعاصرة، ناشر،
91. مجموعه ای از علماء تحت اشراف مرکز تحقیقاتی ازهر، التفسير الوسيط للقرآن الكريم ناشر،
الهيئة العامة لشئون المطابع الأميرية سال نشر، 1993م
92. مرصفي، الأستاذ الدكتور سعد المرصفي، المستشرقون و السنه، ناشر: مكتبة المنار الإسلامية ومؤسسة الريان، بيروت، بدون تاريخ
93. مدني، أبو مجاهد عبد العزيز بن عبد الفتاح بن عبد الرحيم بن الملاء محمد عظيم، المستشرقون في الميزان، ناشر: الجامعة الإسلامية بالمدينة المنورة، سال نشر: 1394
94. نسفي، أبو البركات عبد الله بن أحمد بن محمود حافظ الدين النسفي، مدارك التنزيل وحقائق التأويل، ناشر، دار الكلم الطيب، بيروت، سال نشر 1998م.
95. نذير حمدان، الرسول في كتابات المستشرقين، ناشر: دار الكتب العلمية، - بيروت، سال نشر 2004م،
96. نمله، علي بن إبراهيم الحمد النملة، المستشرقون والتنصير، ناشر: دار القلم - بيروت، سال نشر 2004م
97. نيشاپوري، مسلم بن الحجاج أبو الحسن القشيري، صحيح مسلم، دار إحياء التراث العربي، بيروت بدون تاريخ
98. نيشاپوري، نظام الدين الحسن بن محمد بن حسين القمي النيسابوري، غرائب القرآن و رغائب الفرقان، ناشر دار الكتب العلمية - بيروت
99. متي
100. مزمور
101. مزامير

بخاطر دسترسى به متن كامل اين تحقيق مراجعه شود به:

پوهنتون سلام، کتابخانه مرکزی چهار راهی گل سرخ، سرک کلوله پشته

و یا هم به ایمیل آدرس ذیل تماس گرفته شود:

salamresearchcentre@salam.edu.af